

Misel o sobivanju se je upokojenka Metka in Julki porodila spontano. Vsaka je prodala svoje stanovanje in preselili sta se v skupno gospodinjstvo, zdaj živita skupaj tudi v upokojenskem domu.

ka Ogrin, strokovna svetovalka projektne dela na Zvezi društev upokojencev Slovenije (ZDUS). Pomisleki pri starejših so, sodeč po njenih opažanjih, ohranjanje zasebnosti, tudi pred obiski od drugih stanovalcev, vnukov, strah pred konflikti in tako naprej. »Posameznih zasebnih primerov je pri nas kar nekaj, a nihče se ne bi rad izpostavljala, za nekatere je takšen način življenja za zdaj še tabu,« ugotavlja zunanja sodelavka ZDUS Karina Sirk, ki o sobivanju piše magistrsko nalogo.

Upokojenka Metka Klevišar iz izkušenj odgovarja, da se je sicer pri sobivanju treba odreči nekaj zasebnosti, a dobiš za to veliko več. »To je nekaj, kar mora dozorevati v človeku in se zgodi ali pa tudi ne. Človek mora biti samo odprt za življenje in za vse, kar se mu dogaja.« S prijateljico Julko sta se imeli čas in priložnost dobro spoznati skozi večletno druženje, vedeli sta, da bosta kljub različnosti znali poiskati skupno pot. »Ker nimava lastne družine, se ne bojiva posegov otrok in vnukov. Zdaj že tri leta bivava v domu za upokojence v istem apartmaju, vendar pa kakšne posebne pogodbe nisva nikoli podpisali. Oporoko

sva pa že zdavnaj napisali,« pripoveduje gospa Metka. Je o takšnih korakih glede bivanja v obdobju pokoja dobro razmišljati prej? Metka meni, da vsekakor. »Pa ne samo nekoliko prej, ampak vse življenje!«

Zaupanje je pomembno, a dobro je tudi kaj podpisati

Pri sobivanju morajo biti pogoji bivanja in hišni red jasno napisani, meni Nina Hudnik, nepremičninska posrednica pri Roni nepremičninah. Pogodbo mora vsekakor pripraviti strokovnjak – pravnik ali notar, da določi vse bistvene sestavine kot tudi posebne dogovore med strankami. Treba je določiti uporabo skupnih prostorov, delitev stroškov, uporabo površin pred stavbo, sobivanje hišnih ljubljencev, vzdrževanje stavbe in podobno. Priporočljivo je določiti tudi predstavnika, ki v izrednih razmerah – smrt posameznika, nepoštevanje pravil posameznika – ustrezno svetuje in ukrepa. »Če so ta razmerja dobro urejena, lahko takšna ureditev precej razbremeni posameznika in mu omogoči kakovostnejše bivanje ter širjenje socialne mreže,« pravi Hudnikova.

Stroški so visoki, a svojih hiš ne damo

»Ljudje z nižjo ali srednješolsko izobrazbo imajo še veliko zadržkov do sobivanja. Zdajšnji starejši so del povojne generacije, ki so se borile za svojo lastnino. V Sloveniji v veliko primerih starejši bivajo v večjih hišah, ki jih je glede na višino pokojnin težko finančno vzdrževati, ali pa v hišah in stanovanjih, ki so neprilagojeni za bivanje starejših oseb. Sobivanje nekako pomeni tudi korak naprej od materialnosti – prinaša izboljšanje kakovosti bivanja, družabništvo sostanovalcev ter večjo ekonomsko in ekološko učinkovitost, pripravljen si si deliti različne prostore stanovanja ali hiše ter morebitno skupno tehnologijo, na primer kuhinjo, kopalnico, pralni stroj, avto ...« trdi raziskovalka sobivanja starejših Karina Sirk.

Stroški vzdrževanja večje stanovanjske hiše, v kateri živi starejši par ali le ena oseba, so navadno veliko breme. Takih nepremičnin ni malo. Dobro bi bilo, če bi obstajale spodbude (mogoče davčne olajšave), da se etaža, dve oddata oziroma ju ponudijo v sobivanje drugim starejšim osebam, razmišlja nepremičninska posrednica Nina Hudnik.